

Cselédek jogvédelme.

— A Márta-egyesület legújabb intézménye.

Nemrég egy kimutatás jelent meg arról, hogy Budapesten tízezer család van cseléd nélkül. Nem mintha ezeknek a családoknak a büdzséje nem bírná meg a cseléd tartást, de mert a hihetetlen cselédmizériák miatt nélkülözniök kell a családnak ugyyszólván kiegészítő részét, a — szolgálóleányt.

Felesleges bővebb fejtegetésekbe bocsátkozni, hisz már mindenki ismeri kimerítően azokat az okokat, amelyek miatt Budapesten ezek a mizériák nemhogy alább szállanak, de mindinkább veszedelmesebb mérveket öltenek.

A mai cselédleányok fegyelmezetlenek, követelők, durvák, erkölcsileg romlottak és azokat a kevés jobbérzésűeket, akik közöttük kivételt képeznek, nagyrészt magukkal ragadja a pusztító ár úgy, hogy nemesebb értelemben véve — jó cselédet már alig lehet kapni Budapesten.

A mizériákhoz nagyban hozzájárulnak a cselédszerzők szívtelen gonoszságai, kellően nem ellenőrzött eljárásaik az elhelyezéseknél és mindazok a szükséges szabályok és hatóság intézkedések, amelyeket rendszerré tenni vagy elmulasztanak, vagy egyáltalán figyelmen kívül hagynak.

Cselédet nem lehet kapni, de annál több a rendőri felügyelet alatt álló leány, mert az erkölcsrendészeti osztály egyszerű jelentkezésre kiadja azokat az igazolványokat, amelylyel az utcára szabadon kiállni lehet és nem kell tartania attól a leánynak, hogy elzárással büntetik meg az áruba bocsájtott szerelemért.

Pedig ha mélyebben kutatnának legalább egyes alkalmakból azok után a motívumok után, amelyek ezeket a szerencsétlen teremteket arra viszik, hogy engedélyt szerezzenek megbélyegzett életmódjukhoz, sokszor megdöbbentő adatokhoz jutna a rendőrség és ahelyett, hogy sietve kiadja az említett igazolványt, lépéseket tenne arra, hogy az áldozatot megmentse a tisztességnek, a saját emberi mivoltjának.

Erről azonban, tudjuk, szó sem lehet. Ma mindenki ideges, türelmetlen, elégedetlen. Mindenkit tulterhelnek munkával és senkinek nincs kedve hozzá, ha eszébe is jut, privát ambícióból társadalmi mentőakciót végezni, mert hisz — és ezt az igazság kedvéért be kell vallani ószintén — egyes embereknél senki sem veszi

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző Szántó Ferenc
Cím Cselédek jogvédelme.

Forrás: Budapest

Bp.

(Hely)

1912 XII/22

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Oldalsz.

Osztályozás

Tárgy 331.78

Hely

Idő

1912

Személy

Helyszám

ezt számon és bizony, hiába fáradozott a nemes cél után, a legtöbbször egy elismerő szó sem illeti meg érte.

Tudjuk mi ezt nagyon jól, íróemberek, akik a legszebb humanitárius érdekekért folytatunk fáradhatatlan, buzgó tollharcot és százszor, meg százszor vész el szavunk a nagy pusztába kiáltva... És sokszor, amikor már-már eredményt vártunk küzdelmeinkért, fájdalmas lemondással látjuk, hogy eszméink, megtestesített gondolataink köddé foszlottak a Nirvánában, a — semmisségben...

A cselédmizériák már évekkel ezelőtt mutatkoztak. Tizennégy év előtt ez adta az eszmét a Márta-egyesület megalapításához. *Dániel Ernőné báróné, Zipernovszky Károlyné, műgyetemi tanárné és Neumann Árminné dr.-né* nevéhez fűződik a humánus célokat szolgáló egyesület létesítése. E három urasszony áll az egyesület élén maig is és az *Almádu Géza székesfővárosi tanácsosa,*

a IX. jótékonyügysztyál vezetője. Az egyesület célja a cselédek védelmezése, elhelyezése és erkölcsi életük támogatása. Az elhelyezésből befolyó jövedelmet is ezeknek a nemes céloknak alapja javára fordították, úgy, hogy nemrég a Liliom-utca 13. szám alatt megépítették a *Cselédotthon-t*.

Ennek a nagyszerű intézménynek a hajléka kétemeletes stílusos épület.

Állandóan hatvan cselédleány nyer benne elhelyezést. A leányok tiz-tizennégy napig, amíg helyhez jutnak, vannak a kényelmes otthonban és *nyolcvan fillérért* kapnak naponként ellátást. Az időt nem töltik tétlenül, mert

kezimunkákat, varrást és egyebet tanulnak, ezenkívül az otthon konyháján főzni is tanulnak. Látható ebből, hogy az intézmény mi csoda megbecsülhetetlen szolgálatot tesz az áldatlan cselédügynek.

Az egyesület irodáját egy intelligens, kedves modoru urhölgy, *Hevesi Irma* vezeti. De amint a cselédleányok egész egyéniségének és minden érdekének istápolói, akként vigyáznak arra is, hogy az elszegődött leánynyal minden uriasszony meg legyen elégedve. Bizonyos azonban, hogy ebből az egyesületből cselédet nem mindenki kap... Nagyon egyoldaluan bírálók el tudniillik a dolgot, ha el nem ismernék azt, hogy sok háziasszony, éppen annyi a kivetni való, mint a rossz cseléd s ez is egyik oka annak, hogy sok leány azután, mintsem szolgáljon, inkább a bűn útjára tér...

A Márta-egyesület legújabb intézménye a *cselédek jogvédelme*. Két hét előtt létesült ez a nagyszerű intézmény, amely abból áll, hogy az érdemes cselédek jogsérelmeit teljesen ingyen orvosolják. A jogvédő-iroda szintén a Márta-egyesületben, a Központi városháza épületében van. Minden pénteken délután öt órától este félhét óráig működik *Császár Elemér dr. ügyész* vezetésével.

Már eddig is számos jelentkező volt, akik — és pedig méltán — rászorultak a jogvédelemre...

Az egyesület működését a székesfőváros állandóan figyelemmel kíséri. A *Cselédotthon* mintájára most a főváros is szándékozik egy újabb Otthon-t létesíteni. Evégből meglátogat-

ták az egyesület Otthonát, amelyet mintaszerűnek találtak. A költségeket az otthon felépítésére és berendezésére legközelebb megszavazzák.

Ha mindjárt előjárójában nem is, de később, fokozatosan mindenestre hozzájárulnak majd ezek az otthonok is a jóra való cselédleányok erkölcsi súlyedésének megakadályozásához.

Szántó Ferenc.